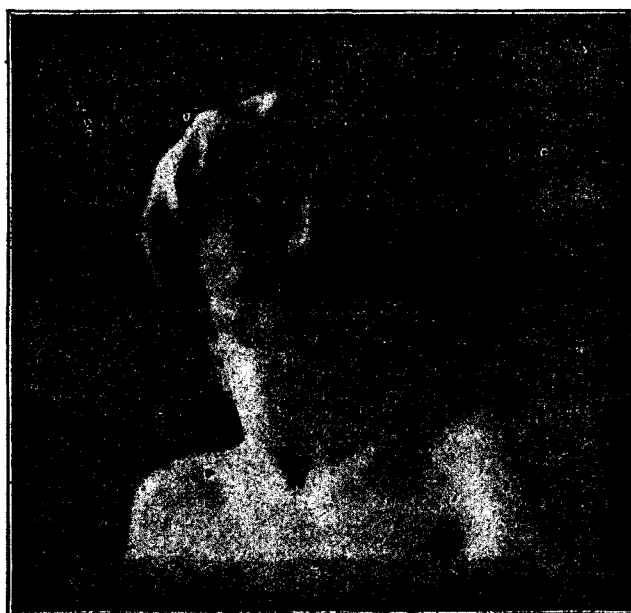

Vida Olotina

REVISTA QUINZENAL NACIONALISTA

Comprat a J. F. en 1922

ANY I ————— NÚM. 16
OLOTT, 1 DE NOVEMBRE DE 1915

ESTABLIMENT TIPOGRAFIC

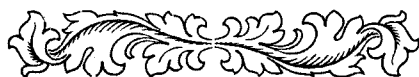
DE

PERE ALZAMORA

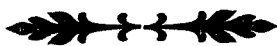
CLIVILLERS, 16.

TELEFON, 22.

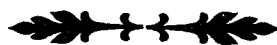
OLOT

DOCUMENTS COMERCIALS   □ □   OBRES   □ □   REVISTES
PERIÓDICS   □ □   CARTELLS I TOTA MENA DE IMPRESSIONS

LLIBRERÍA I OBJECTES D'ESCRITORI ALTA NOVITAT

INMENS ASSORTIT EN POSTALS PER A TOTS ELS GUSTOS I PREUS

Vida Olotina

REVISTA QUINZENAL NACIONALISTA

Any I

OLOT, 1 de Novembre de 1915

Núm. 16

Preus de subscripció

Olot, any. . . . . 2'50 ptes.
Fora, „ . . . . . 3'00 „
Número solt 10 céntims
Anuncis, segons tarifa. Pagos a la bestreta.

Direcció i administració:

Carrer de Clivillers, núm. 16, on se dirgirà
tota la correspondència.
No 's retornen els originals

CAMPANYA ELECTORAL

«Que el fi de la controversia o de la disputa
no sia la victoria, sinó la millora.»

Josep Joubert. Trad. Xenius.

Index de les aspiracions de la Lliga Regionalista en relació amb el Govern Municipal

Feta anteriorment la declaració de que la Lliga Regionalista, com a nucli orgànic d'opinió pública, entén que el Municipi és el Govern de la Ciutat, donarem una noció del ideal de la Lliga en relació amb el modo de ser exercit aquest govern.

La naturalesa de les matèries que han de ser objecte d'enunciació i la complexitat a elles anexa, lleven al present index el caràcter de programa, que, altrament ens guardarem prou de formular per la senzilla raó, entre altres, de que la Lliga Regionalista no està, avui com avui, en condicions de ser àrbitre del Municipi. Lo de que 's tracta, simplement, es de portar-hi un ideal que correrà la sort que les circumstàncies li deparin.

Nostre index el dividirem en dues parts: *normes generals de govern i esquemes d'organització de serveis.*

NORMES GENERALS DE GOVERN

OLOTINISME La Lliga no ha de portar al Municipi qüestions que afectin a un interès partidista, ni ha de perseguir cap utilitat de secta, ni ha de obrar com a cleda tancada.

L'olotisme dels regidors de la Lliga no podria estar reclòs en els límits d'una minoria ni d'una majoria, sinó que es fondrà al contacte dels que laborin en pró dels interessos genuïnament olotins.

SINCERITAT Es norma essencial de la Escola de la Lliga, car la considera indispensable en tot acte de bon govern. Una de les coses més ridícules dels Ajuntaments de petites ciutats és aquella caricatura de maquiavelisme per la que els regidors volen viure dins un ambient plè de suspicacies, rezels i desconfiances, dins el qual s'hi solen asfixiar excel·lents propòsits.

La sinceritat va ademés contra el parlamentarisme i la populatxeria, que solen donar aquell aire tant grotesc a les sessions públiques del Municipi.

FLEXIBILITAT Dues tendències oposades coincideixen en fer igualment estèril l'actuació municipal: la deixadesa i l'absorció indegudes. El regidor deu ocupar-se amb interès de les funcions de govern que le sien propies, però n'ha de conèixer el límit. La missió del Municipi no és sempre d'empresa, sinó, en moltes qüestions d'investigació, de foment, de coordinació, de tutela.

AUSTERITAT No confondre mai un interès particular amb l'interès col·lectiu. No lesionar inutilment o a caprici interessos particulars, però tampoc permetre que aquets siguin obstacle o destorb a l'interès públic.

CONTINUACIÓ El primer impuls no és pas, certament, el més difícil de donar ni, ell tot sol, el que porta a realitat una obra de govern. Lo que cal és l'esforç quotidià, continuat, pacient, que és el que, a la fi porta a felicitat les empreses més costoses.

TECNICISME I RESPONSABILITAT La missió dels regidors és de iniciativa, impulsió i inspecció. En quan a la realització, per mica que s' pugui s' ha de encarregar als tècnics que són els que tenen responsabilitat. El regidor pot dirvos que per lo que cobra no té pas cap obligació de saber de tot, ni de desatendre ses obligacions propies per cuidar-se de lo dels altres. En canvi al tècnic se li pot exigir el compliment de sa obligació. Ademés el regidor té compromisos d'amistat o relació i el tècnic sab que dits compromisos no 'ls pot contraure.

ESQUEMES D'ORGANITZACIÓ DE SERVEIS

ENSENYANÇA Es el problema capital de la Ciutat car, és cosa probada que sols progressa el que estudia i treballa. De manera que lo primer és estudiar; i per poguer estudiar és indispensable trobar facilitats d'aprendre i d'aprendre bé.

Aquí a Olot ens falta:

a) *procurar que en les escoles s'adoptin mètodes pedagògics científics i d'eficàcia per la perfecta instrucció i educació de les noves generacions.*

b) *procurar que el major nombre possible de nois i noies rebin les ensenyances adequades a ses necessitats futures.*

c) *procurar que les escoles estiguin instal·lades amb les millors condicions possibles de situació, amplitud i higiene, segons aconsellin els mètodes pedagògics moderns.*

d) *organitzar amb preferència aquelles ensenyances que augmentin tot lo possible les aptituds professionals i la cultura general de nostres obrers.*

e) *començar per la creació d'un organisme tècnic que sigui apte per a informar sobre tot lo que calgui fer en matèria d'ensenyança, i que vetlli constantment per sa ascensió, extensió i coordinació.*

BENEFICÈNCIA S'ha donat, amb la creació de la Junta «La Caritat», un pas decisiu per a la solució d'aquest problema. Cal, no obstant, procurar:

a) *la creació d'un organisme tècnic que estudi la coordinació de les diverses institucions benèfiques olotines.*

b) *la reorganització i corresponent dotació de*

aquelles institucions benèfiques que, com el Sant Hospital, no funcionen amb la perfecció necessària.

c) *la formació d'estadístiques que permetin estudiar amb tota la exactitud possible els problemes relacionats amb la beneficència, a fi que no quedi desatesa cap necessitat.*

d) *la correcció de les aplicacions indegudes dels diversos recursos benèfics.*

e) *l'estudi de mitjans encaminats a disminuir el nombre de necessitats.*

SANITAT PÚBLICA L'experiència demostra que en aquest ram, com en tants altres, no han tingut prou eficàcia els organismes creats per l'Estat. En aquesta matèria, com en totes les que exigeixen una acció pública constant, és precis organitzar serveis permanents a càrrec de personal tècnic i degudament retribuit, que sigui agè a tota influència política, particular o de classe, i al que puguin exigir-se-li responsabilitats quan pequi per omissió o negligència.

D'acord amb el precedent criteri, cal organitzar:

a) *els serveis de neteja que siguin adequats al mode de ser de nostra Ciutat, exigint-ne rigorosament la col·laboració dels veïns.*

b) *els serveis de desinfecció necessaris per a fer desaparèixer enèrgicament els focus de brutícia i infecció.*

c) *la perfecta conducció de les aigües a fi de assegurar-ne la major puresa possible.*

d) *la sistematització de un racional i adequat mitjà de eliminació o neutralització de les aigües brutes.*

e) *el funcionament d'un laboratori públic on se practiquin anàlisis de aliments i begudes, a fi que pugui ser coneguda i perseguida la falsificació o adulteració.*

f) *la creació d'un dispensari de consulta mèdica per als pobres.*

VIES I CONSTRUCCIONS El primer pas que cal donar per a la reorganització d'aquets serveis és la creació d'una senzilla oficina tècnica que cuidi de proposar, executar i coordinar tot lo referent a vies i construccions. És l'única manera de que regni ordre i coherència en aquest ram, que és un dels que esterilitzen amb més eloqüència el grau de bon govern de la Ciutat.

Aquesta oficina s'hauria de cuidar:

a) *de fer l'estudi i plànols dels edificis civils que son propietat del Municipi, amb vistes al destí que convingui donar a cada u.*

b) *de fer una revisió del plànol general de la Ciutat tenint en compte la transcendència de les realitats principalment respecte a alineacions i travessies. Dita revisió hauria de ser seguida de la confecció de plànols geomètrics que estessin conformes als ideals moderns sobre el traçat de vies i situació de les construccions.*

c) *de proposar l'adopció d'un criteri científic i estètic respecte a arbrats, passeigs, parcs, jardins i demés elements d'esbarjo i ornament.*

d) *proposar lo necessari perquè en les construccions es conseqüeixin el major grau possible de condicions d'higiene i d'estètica, principalment en les destinades a habitació de famílies modestes. S'ha d'entendre, respecte a estètica, que no's preté que la gent gastí més, ans al contrari es tracta precisament de suprimir les coses inútils i lletges que amb l'intent de adornar se solen projectar.*

HISENDA Es tan notable com poc coneguda la labor que s'ha realitzat durant aquets últims anys a favor de la normalització de nostra Hisenda Municipal. Avui està pròxim a regir un pressupost completament normal en el que els ingressos són calculats amb tota sinceritat i sense contenir cap augment en els tributs ni cap carga nova per el contribuient i les partides de despeses són així mateix sinceres, ben dotades i amb marge suficient per a fer les coses ben fetes. Pot donar una idea de lo ben dotats que estan els capítols de despeses la quantitat de 25.000 pessetes consignada exclusivament per a obres públiques.

L'estat, doncs, normal de la Hisenda permet que pugui tenir fecunda realitat l'ideal de la Lliga Regionalista en relació amb el Govern Municipal, majorment si's té en compte que molts treballs de organització poden ferse sense cap despesa, alguns altres exigeixen una petita despesa perquè es poden utilitzar elements ja existents, i respecte a lo més costós pot anar escalonant-se adaptant les despeses als recursos normals en pressupostos successius.

N'obstant cal tenir ben present que un dels puntals més poderosos de una amplia i eficaç obra de govern és una Hisenda normal, recta i prudenta.

Es difícil senyalar regles concretes en aquesta matèria, les quals tampoc són aquí oportunes perquè els serveis d'hisenda són avui ja molt ben organitzats i garantits per la labor constant dels tècnics. Unicament cal perseverar en el camí emprès i procurar que dits tècnics puguin obrar amb tota autoritat i prestigi per a millorar cada dia l'organització i posar-la a cobert de les versalitats de la política de poble, funesta en tots els rams, però d'efectes especialment desastrosos en el fonamental de l'Hisenda.

Contestant a don Gabriel Maura

v.

Les Mancomunitats i l'actitut del senyor Maura.

Ço que els maurins ens tiren en cara amb major vivesa són les nostres relacions amb el senyor Canalejas, amb el comte de Romanones

i amb el senyor Dato, per tal de conseguir que obtingués consagració de Llei o de Decret la iniciativa de les Diputacions catalanes reclamant el dret a constituir-se en Mancomunitat. Quan el comte de la Mortera fa referència a aquestes relacions, s'eclipsa, per un moment, la serenitat que resplandeix en el seu article, i estampa aquestes paraules:

«Lo que hicieron las derechas catalanistas fué aferrarse al regionalismo, arcaico e inútil ya para futuros empeños, constituirse también en gremio parlamentario, abrir puesto en la feria de contratación madrileña y medir a los gobiernos, no por lo que hacían, sino por lo que daban. A semejanza de esas miserables aldeas de las «tierras muertas», que aclaman el cacique cuando les consigue la carretera, el puente o el edificio para casa consistorial, una parte de la opinión catalana absuelve a los gobiernos de torpezas y claudicaciones, porque imaginan que cuanto más débiles serán más dóciles».

I que n'és d'apasionada i d'injusta aquesta acusació que formula el comte de la Mortera! És quasi tan apasionada i quasi tan injusta com l'acusació que, en sentit contrari, ens dirigeixen els amics de l'actual Govern, parlant de la «ingratitud» de Catalunya i dels regionalistes amb el senyor Dato, que va «donar-nos» les Mancomunitats i els deu milions per la Exposició de Barcelona!

Una de les conseqüències de la crisi de 1909 fou la total desfeta de la Solidaritat Catalana, ja de temps trencada per causes que públicament vaig explicar un dia. La opinió catalana, després d'un període de intensa vibració patriòtica, passà una temporada d'aplanament. Mes una iniciativa que aparegué modesta en sos començos, preparà una nova Solidaritat, menys aparatosa, però més sòlida i fecunda.

La Diputació de Barcelona proposà a les altres Diputacions catalanes formular unes Bases per a constituir-se en Mancomunitat. La iniciativa fou unànimament acollida i acceptada, i a les poques setmanes, les Bases per la Mancomunitat Catalana eren aprovades per les quatre Diputacions de Catalunya. Tots els partits que havien integrat la Solidaritat Catalana i els lliberals i conservadors catalans que n'havien restat fora, s'agruparen a l'entorn de les Diputacions, i acceptaren com bandera d'acció comú la defensa de les Bases de Mancomunitat.

Aquesta cristallització de la opinió catalana tenia, damunt del programa del Tivoli—bandera comú de la desfeta Solidaritat—, la ventatja de la seva precisió, que no permetia interpretacions partidistes, i de la major extensió de forces congregades al seu entorn. Tenia, a més a

més, la ventatja de donar un encarrilament afirmatiu i governamental a un estat d'opinió que, al reaccionar del seu transitori aplanament, podia pendre les orientacions més perilloses.

¿Tenia cap motiu el senyor Maura per disgustar-se de que els regionalistes, fent honor a la nostra significació, participéssim en aquest patriòtic concert de les forces polítiques catalanes? El fet d'establir un acord de les forces polítiques catalanes a l'entorn d'una reforma per ell acceptada i per ell defensada contra tots els partits madrilenys, ¿no era per al senyor Maura la més esplèndida consagració del seu encert a l'incloure en el projecte d'Administració Local el títol de les Mancomunitats?

Si durant el període de govern lliberal no se'hagués plantejat davant del Poder el problema de Catalunya i s'hagués esperat a formular-lo a quan el senyor Maura hagués tornat a governar, al venir aquell moment ¿no s'hauria pogut llençar damunt del senyor Maura, amb totes les apariències de veritat, l'acusació de que era un perturbador de la vida pública espanyola i un provocador de problemes i conflictes que s'esmortuïen i apaïbagaven pel sol fet d'abandonar ell el govern?

Jo no vull creure—tinc motius per no creure-ho—que un enteniment tan clar com el del senyor Maura deixés de comprendre aquestes elementals consideracions del bon sentit.

¿Com és, doncs, que vingué a ser un motiu de contrarietat per al senyor Maura, i de divorci entre aquest i Catalunya, una iniciativa que havia de portar els resultats més contraris?

¿I quin estudi més interessant podria fer-se anant seguint, pas a pas, la producció dels fets paradoxals que portaren el senyor Maura a combatre les Mancomunitats!

El senyor Maura no creia que el senyor Canalejas tingués voluntat ni medis per donar consagració legislativa a les aspiracions de Catalunya, concretades en les Bases de la Mancomunitat. Jo tinc de regonèixer que la nostra confiança era també molt escassa: era difícil avenir-se a la idea de que el partit i l'home que més havia combatut al senyor Maura per les Mancomunitats, fos qui les defensés i les aprovés.

Però, lo inverossímil anà prenent cos de realitat i, així com a nosaltres, la «conversió» del senyor Canalejas ens omplí de goig, al senyor Maura, aquella «conversió» el disgustà i li feu perdre la serenitat.

S'han donat moltes explicacions a la «conversió» del senyor Canalejas. La més corrent, ha estat atribuir-la a una lleugeresa en sos començos, a una covardia en son desentrotllo i un punt d'amor propi en el final, quan a la sort de les Mancomunitats lligà la seva vida ministerial.

Jo crec que aquella «conversió» tingué causes bon xic més nobles: D'una part el fet—del qual és excepció única l'actual Govern—de que els homes públics espanyols «milloren» en el poder quan la realitat els posa en contacte amb problemes que desconeixien o no apreciaven en la oposició, i d'altra part—i aquesta és, al meu entendre, la principal— a la influència que damunt d'un esperit inquiet i curiós i impressionable com el del senyor Canalejas exercien les orientacions polítiques que es posaven de moda a l'estranger. La «conversió» d'En Canalejas vingué quan el partit anglès es llençà, sense reserves, a la defensa de l'Home Rule irlandès; quan en Briand preconitzà la reforma administrativa francesa en sentit obertament descentralitzador i regionalista; quan Austria formulà el seu projecte de organització autònoma de la Macedònia. Començaren, allavors, a posar-se de moda en el món polític estranger les solucions autonomistes, i el senyor Canalejas es sentí impulsat a seguir aquesta moda i s'avergonyí, com de cosa antiquada i reaccionaria, de la vestimenta unitaria i centralista amb que s'havia adornat, fins allavors, el partit lliberal espanyol.

Fos la que vulgués la causa, el fet és que el projecte de Mancomunitats va presentar-se... contra la opinió del senyor Maura, que creia que no's presentaria; que el projecte fou dictaminat i dictaminat en sentit més regionalista, que el projecte... contra la opinió del senyor Maura, que creia que el projecte moriria o es descoloraria a la Comissió; el fet és que el projecte es discutí i s'aprovaren cada un dels articles... contra la opinió i ja amb la manifesta disconformitat del senyor Maura.

Quan s'inicià la sorprenent disconformitat del senyor Maura amb el projecte de Mancomunitats, vaig fer una gestió per evitar-la. Anava a designar-se la comissió que havia de dictaminar el projecte de Mancomunitats; el senyor Canalejas desitjava que la comissió dictaminadora no fos, com de costum, la farsa d'una comissió a les ordres del Govern, que fa il·lusoria la fiscalització parlamentaria, sinó que la integressin homes ben qualificats de cada partit; jo vaig creure que, si en representació del partit conservador, entrava un home com el senyor Sánchez Guerra, que presidint la comissió de Administració Local havia iniciat la introducció del principi de les Mancomunitats i que públicament les havia defensades, hi havia la possibilitat de que el senyor Sánchez Guerra i jo coincidíssim dintre la comissió en accentuar el sentit regionalista del projecte del Govern i apareguéssim, ja modificant el dictamen, ja formulant un vot particular, units el senyor Sánchez Guerra i jo, en la defensa de les solucions re-

gionalistes. El senyor Sanchez Guerra—¡prou se'n deu recordar!—acolli amb entusiasme la meua indicació. Qui la rebutjà de ple fou el senyor Maura, dient que entenia que les comissions, en assumptes polítics, devien representar el Govern i actuar sota la responsabilitat del Govern. La decepció que'm causà la resposta del senyor Maura fou gran i fou dolorosa. No m'he sabut avenir encara com el senyor Maura, preconitzador d'una renovació de les nostres vicioses costums polítiques, entusiasta defensor del Parlament i de l'efectivitat de l'acció parlamentaria, pugués rebutjar la iniciativa del senyor Canalejas de donar a la comissió parlamentaria que havia de dictaminar les Mancomunitats la composició i estructura que tenen les comissions parlamentaries a tots els països on el Parlament és una veritat i la separació de poders quelcom més que una frase.

Des d'aquell moment, cada nou avenç que donava el projecte de Mancomunitats fou una satisfacció per als regionalistes, una contrarietat per al senyor Maura... y un motiu de divorci entre un i altre que, si no ens feia oblidar les convergències passades, ens demostrava que s'allunyava la possibilitat de noves convergències per l'avenir... i no precisament per culpa nostra ni perquè haguessim canviat nosaltres!

Aquest divorci entre els regionalistes i el senyor Maura hi hagué un dia que es va fer molt fondo. Fou aquell dia un dels més amargs de la meua vida pública.

En començar la discussió del projecte de Mancomunitats, per causes ben agenes a aquest projecte, hi havia maror interna dintre el partit lliberal que prengué aires de conjura contra el senyor Canalejas. I els conjurats pensaren aprofitar el projecte de Mancomunitats i els rezels que sempre desperten entre certa gent les iniciatives de Catalunya, per a donar la batalla al senyor Canalejas i dirimir damunt el camp de les aspiracions catalanes un plet de família, unes discordies personals... i unes aspiracions de capdillatge. Fou el senyor Alcalá Zamora l'elegit per a portar la veu dels conjurats. L'elecció era encertada perquè, a més de la seva eloqüència, el feia adequat per l'assalt la posició que en les Corts del senyor Maura havia pres enfront de les aspiracions regionalistes de Catalunya. El discurs de l'Alcalá Zamora el recorda tothom per què jo n'he de recordar tot el verí, tota la intenció, tota la quantitat d'estimulants hàbilment escampats per tal d'excitar la catalanofòbia que, adormida o virulenta, persisteix sempre en la major part del món polític madrileny. A l'escoltar-lo, em semblava assistir a les sessions en que el senyor Moret realitzava la mateixa maniobra per excitar el sentiment anti-català contra del

senyor Maura: en semblava assistir a aquelles sessions del Senat en que el senyor Sol y Ortega acusava el senyor Maura d'amparador i protector dels «separatistes» catalans. Els mateixos que chorejaren aquest, chorejaven llavors el senyor Alcalá Zamora; la mateixa excitació morbosa que aquells havien causat, estaven causant les paraules de aquest; fins el crit de «¡Viva España!» que, com un reneç, s'havia llençat en 1908 contra del senyor Maura, ressonà en 1912, pels passadissos del Congrés a l'acabar el seu discurs el senyor Alcalá Zamora. Tot era igual que quatre anys enrera, amb la sola diferència de que el senyor Maura, qui en 1908 estava al banc blau rebutjant amb gallardia les miserables acusacions, esbullant amb llampecs d'indignació la maniobra antipatriòtica, en 1912 estava als bancs de la oposició, escoltant amb un somriure als llavis les paraules del senyor Alcalá Zamora i enviant-li a l'acabar el discurs, una expressiva felicitació amb les mans, quan als passadissos bullia ja la agitació i començava de ressonar el «¡Viva España!»... contra del senyor Canalejas.

¡Quina pena ens va produir als regionalistes aquell moment d'ofuscació del senyor Maura! Mes, ni aquell dia, ni després al recordar-lo, hem oblidat el senyor Maura de 1908. Es més: vàrem creure allavors, creiem ara encara, que el veritable Maura era el de 1908.

***

I mort el senyor Canalejas, gestionàrem l'aprovació del projecte de Mancomunitats prop del senyor comte de Romanones. ¿Per adhesió a la seva persona o a la seva política? Res d'això: per la senzillera raó de que era ell el president del Consell de ministres, i d'ell, i únicament d'ell, podíem obtenir, allavors, l'aprovació del projecte de Mancomunitats. I, amb tot allò que hagués fet referència a les Mancomunitats, hauria pogut comptar el senyor comte de Romanones amb els vots regionalistes i amb el concurs dels regionalistes, perquè, al donar-li aquest concurs, no fèiem més que defensar una aspiració de Catalunya i servir als nostres ideals de sempre. Però quan el senyor comte de Romanones volgué fer servir les Mancomunitats per resoldre un plet intern del partit lliberal i requerí els nostres vots per una declaració de confiança a ell i a la seva política, els vots regionalistes li mancaren. ¡No en varen dir poques coses els diaris liberals de la «ingratitude» dels regionalistes que no havien votat la confiança amb el comte de Romanones que allavors defensava les Mancomunitats!

I, caigut el comte de Romanones, clausurades, per no tornar-se a obrir, les Corts lliberals, els regionalistes i totes les forces polítiques catalanes ens trobarem amb que, per tercera vegada,

havíem d'acudir al còs electoral a demanar-li els vots per anar al Parlament a defensar la mateixa solució, sempre promesa, sempre acceptada pel Govern, sempre aprovada pel Parlament en principi... i no arribant mai a obtenir una consagració definitiva. I, quan es tracta amb una opinió pública desperta i quan es defensen solucions que responen a un estat de convicció col·lectiva, no es pot oblidar una veritat axiomàtica: que totes les reformes tenen la seva hora. I l' hora de les Mancomunitats havia arribat i, si no s'aprofitava, immediatament, la ocasió favorable, ja la seva hora fóra passada. I per això gestionàren i tinguérem la fortuna d'obtenir, que la Mancomunitat fos consagrada per Decret.

Per aquest Decret aplaudírem el senyor Dato i, sempre que el Govern del senyor Dato realitzés una obra que estiméssim fecunda i patriòtica, el nostre aplaudiment l'acompanyaria. Com l'hem censurat i el censurarem quan no fa el que entenem que és un deure que la realitat del moment actual li imposa.

El comte de la Mortera no sab avenir-se amb aquesta forma d'actuació política dels regionalistes que ens porta a elogiar un govern i a censurar-lo demà, segons siguin els seus actes. I és de notar, en aquest punt, l'estranya coincidència del comte de la Mortera amb els polítics i periodistes que representen i encarnen el sistema polític avui imperant a Espanya i contra el qual dirigeix el maurisme els seus atacs més vius i més justificats.

I és que el comte de la Mortera i el maurisme també estan infeccionats del subjectivisme polític que combaten i els costa d'avenir-se amb el nostre objectivisme, que no és res més que la norma de conducta que segueixen, arreu del món, els partits i les agrupacions que tenen per missió servir un ideal o servir un interès col·lectiu de poble o de classe.

Si el comte de la Mortera ho medita un moment, trobarà que aquest objectivisme de la política catalana i en especial de la política regionalista, és una de les causes — potser la principal — de que a Catalunya la política sigui una cosa viva i que hi floreixi l'esperit de ciutadania. I una de les causes de què el maurisme no hagi creat, ni porti camí de crear, al restant de Espanya un esperit de ciutadania, és precisament aquest subjectivisme polític que domina en tots els partits espanyols i del qual el maurisme no ha sabut guarir-se... i que fou el que inspirà tota la conducta del senyor Maura durant la tramitació de les Mancomunitats.

FRANCESC CAMBÓ.

NOTES D'ART

DE LA COMPRESIÓ EN BELLES ARTS.

—Creu molta gent que saber veure si un braç és curt en una figura o si és just de colorit un paisatge, és entendre en belles arts. En el primer cas no fóra necessari, com compendreu molt bé, una gran educació artística per a apreciar un defecte físic; en el segon tampoc és molt difícil dir, davant d'un paisatge pintat, si recorda el natural; per un home que conegui aquest paisatge li bastaria una mica de memòria i retenció de les coses, qualitat que tothom té per necessitat.

La comprensió en belles arts consisteix en apreciar la valor espiritual d'una obra. Com més perfecte sia l'obra, millor; però es dona el cas que una figura amb un braç curt és una obra d'art, i una figura perfecte dins lo possible, simplement una pintura sens la valor espiritual, que per això fer, avui tenim la fotografia.

En cada època els artistes han tingut la seva manera d'interpretar la forma de les coses; aneu a saber quina és la bona! No obstant, tenim artistes de totes les èpoques, consagrats.

En cada època els artistes han donat una valor espiritual adaptada a la manera de viure i de fer d'aquella època, i ne tenim de totes les èpoques en els museus posats a primera fila.

Es necessari per això compendre, doncs, una educació i coneixença de les diferents escoles, però una verdadera educació, mai una erudició car un pur erudit no està mai educat: en el moment d'ésser la primera, deixa d'ésser la segona.

Quan tindrem aquesta verdadera educació, podrem preferir un artista, una època, però donarem a totes la valor que 'ls correspon.

F. VAYREDA.

Per al Dr. Claret ⁽¹⁾

Les alusions bon xic estridentes que s'hem dirigit en un article titulat *Salus Populi*, publicat darrerament en *La Comarca*, m'obliguen a intervenir en la qüestió de la verola.

Impulsat exclusivament per l'interès de la salut pública i amb l'únic fi d'estimular a l'Autoritat perquè's prenguessin les midas encaminades a acabar amb la passa de verola que durant tot aquestany hem hagut de sofrir, vaig determinar-me a escriure a últims d'istiu, un petit article que vaig enviar a VIDA OLOTINA. Dit article me fou retornat per raó de que la Redacció de la Revista opinà que era sensible almar a la colònia forastera, però se m'oferí cridar privadament l'atenció de l'Autoritat.

Passades les Festes del Tura, veient que encara

no's feia res en el sentit indicat, vaig demanar novament la publicació de dit article, ocorreguent aleshores que els dies que mediaren entre la meua entrega del article i la data de sortida de la Revista, se donà la ordre de vacunar, per lo que vaig retirar-lo tota vegada que no era ja oportú.

Aquesta és la senzilla i fidel relació de la meua intervenció en dit assumpte, no tenint jo res que veure ni amb cap anònim ni amb el solt que publicà en son dia VIDA OLOTINA.

Altremment, no devia ésser tan desacertat el meu intent de cridar l'atenció de l'Autoritat sobre les mides que calien pendre contra ia verola, quan en circumstancies completament anàlogues o sigui en la passa de verola ocorreguda en l'any 1906, se publicà en *Revista Olotina* (núm. 56, corresponent al 30 de setembre de dit any) l'article que reproduueixo a continuació amb son títol i firma:

PER LA SALUT

Els que creuen que amagant el mal el curan, fan com aquell auell que'n diuen avestrús que quan veu el caçador amaga el cap a sota l'ala perquè creu que no veient ell el perill, aquest desapareix.

Aixís obran certs moralistes i persones meliculoses en qüestió de formes que suportan la corrupció més pestilenta, mentres ses castes orelles no sentin una paraula crua o sos ulls puríssims no vegin davant d'ells la forma plástica del escàndol.

Aixís mateix en qüestió de sanitat pública son molts els qui erenen que la premsa no deu parlar de les epidèmies per no alarmar a la gent. Res més fals; el qui pateix te dret a saber de que pateix, mentres el sapiguer-ho puga contribuir a aliviar son sofriment. El qui te un perill aprop seu se'n guardarà millor si coneix aquell perill i la manera de evitar-lo.

Doncs bé; aquí a Olot estem en plena epidemia de verola; la gent ho sab, tothom ne parla i tothom està alarmat.

Val més aixís; perquè aixís tothom menys els imbécils sabrán a que atènr se o farán per saber-ho.

I allavors sabrán que la verola era una enfermetat terrible en la edat mitjana fins al punt que la décima part dels que moríen, moríen de la verola; sabrán que de la verola en quedaban molts cegos per tota la vida i sabrán també que en aquells ditxosos temps de les creuades eran tant violentes les epidèmies de verola, que hi havíen poblacions on no es veien més que gent amb la cara *gravada* d'haver-la patit, o be gent vestida de dol que plorava alguna víctima del mateix mal.

Peró també sabrá aquell qui vulga saber-ho que la vacunació i la netedat higiènica de la vida moderna civilisada, han tret aquest terrible flagell d'aquells païssos que son verament civilisats i racionalment governats.

I el que aixó sábiga, encara que vegi que a Olot tenim una verola amenaçanta, amb tot i les exageracions de costúm en aquestos casos, viurá tranquil tot i prenent aquelles precaucions que son del cas, com son:

La primera la revacunació per tothom qui tingui més de deu anys i no arribi a 60 i la segona extremar la netedat en la seva persona i en la seva habitació d'on ve obligat a treure tot foc d'inmundicia que tant abundan per desgracia en nostra vila, on moltes cases son veraders *corrals humans* que hauríen d'averkonyir a sos estadants i més encara a

sos propietaris perquè son més dignes de servir per femers que de viure-hi sers humans.

I aixó sols és lo que correspon als individuos que lo demás és un dever i una obligació, la primera obligació de la Autoritat.

Per cert he llegit una fulla repartida oficialment a n' el veïnat que inspirada en la més bona voluntat i millor desig, no está a l'altura de les circumstancies, doncs a més de contenir masses prescripcions algunes poc pràctiques i fosques com alló de *quemar una cantidad prudencial de flor de azufre*, i altres impossibles com lo de *fer bullir matalassos dins la mateixa habitació infectada*, no responen, salvat la bona intenció, al verdader *quid*, a la directa i absoluta intervenció que déu tenir la Administració Pública en els assumptes de sanitat.

Perqué és la Autoritat qui déu cuidar-se en absolut de la desinfecció i mai confiar-ho en els veïns; l'Ajuntament déu tenir en bon funcionament una brigada de desinfecció amb el corresponent material, obrant en tota casa infectada amb caràcter obligatori per tothom, cobrant dels veïns que puguin els gastos de sanejament.

Si aixó porta gastos al Municipi, aquestos no son grossos però son necessaris i si ni petits se poden fer, llavors será cas de cridar l'atenció de nostres regidors perquè pensin que primer és viure que defensar amb eloqüents i oficiosos discursos certa classe de subvencions que la gran majoria del poble suprimiria de bon grat.

Felissent el poble d'Olot amb un sentit pràctic digne de tota lloança es prepara a corre-euita a barrar el pas a la verola que'ns ha invadit, acudint en compactes grupus a immunisar-se amb la vacunació, de manera que a seguir aixís, tinc la esperança de que amb un mes haurem donat compte de la verola com epidemia que d'altra manera ens donaria dies de dol.

E. Barnadas.

Davant de lo que diu el precedent article, espero que la opinió pública jutjará a uns i altres.

S. SALA.

26 octubre de 1915.

(1) El present treball es publica per exclusiva iniciativa i a petició de son autor, tècnic en la materia objecte de discussió.—N. de la R.

Construcció d'edificis escolars a Catalunya

Baix la presidència del governador civil, celebrá darrerament sessió el Consell Directiu de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, assistint-hi també el secretari de l'Institut Nacional de Previsió, senyor López Núñez, el qual havia estat invitat a l'efecte.

Després de dirigir el senyor Andrade paraules de salutació i encomi a l'Institut Nacional de Previsió, afirmant que res demostrava millor la bondat de l'esmentat organisme que la trascendental tasca social que tan intensament está realitzant a Catalunya la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, la seva entitat similar i col·laboradora a les regions Catalana i Balear, i d'haver contestat el senyor López Núñez agraint la salutació i manifestant que la

experiència de deu anys estava demostrant l'encert amb que s'havia procedit al confiar a la Caixa de Pensions per a la Vellesa la gestió a Catalunya del règimen oficial de previsió, s'acordà remetre un telegrama saludant afectuosament els senyors president i conseller delegat de l'Institut Nacional de Previsió.

El governador s'enterà minuciosament de la gestió i operacions realitzades per la Caixa durant el corrent any, felicitant el Consell Directiu per la bona administració i estat de prosperitat de la Caixa de Pensions i per la importància de ses operacions, resumides en les 50.767 llibretes vigents en 30 de setembre darrer i en la quantitat de 20.102,299 pessetes a que en dita data ascendia l'import dels comptes dels imponents.

També s'enterà minuciosament el governador de l'estat actual de l'obra dels homenatges a la Vellesa, la qual te ja 54 Patronats locals definitivament constituïts i 67 en organització, i del desenrotlló que la Caixa de Pensions imprimeix a les Mutualitats o Caixes Escolars de Previsió, de les quals en té actualment 76 en funcionament i 93 en constitució.

En aquesta sessió del Consell Directiu de la Caixa de Pensions es prengueren, a més, els següents acords: crear 5 Administracions o Sucursals de segona classe; emetre i posar en circulació, des del dia 1 del pròxim novembre, els segells de previsió i les cartilles de petit estalvi, els quals segells i documentació foren examinats pel Consell i aprovats definitivament; aprovar els pressupostos i plecs de condicions per a la construcció de cases barates del grup que va a començar la Caixa a Sant Martí de Provensals; aprovar les bases generals per a la construcció d'edificis escolars als municipis de Catalunya que ho sol·liciten i acceptin les dites bases, i aprovar i realitzar una nova varietat de estalvi popular, consistent en la emissió de títols diferits o participacions escolars d'estalvi amb interès superior a l'ordinari i cancelació mitjançant terme previ d'avís. Els edificis escolars que construeixi la Caixa de Pensions seran cedits als municipis mitjançant amortització, podent els Ajuntaments elegir per aquesta amortització els períodes o plaços compresos entre dos anys i cinquanta anys, podent anticipar l'amortització a la seva conveniència.

PUBLICACIONS

XX CERTAMEN LITERARI ARTÍSTIC D' OLOT.— En aquest volum podem llegir la paraula d'un hàbil prosador, d'un delicat artista, den Joaquim Ruyra. Ella se'ns emporta l'atenció.

Aquell discurs presidencial és suggeridor de mil reflexions. Només com a nota marginal, però, en podem apuntar alguna.

Es un discurs contra les doctrines albirianes, un parlament de controversia. Calfa mantenir en tot el

discurs un paral·lelisme entre allò que s'ataca i allò que 's defensa, qu'establís una distinció perfecta. Cal dir que és, en aquest punt, el discurs equivoc i fosc... Mes la confusió ja deriva tal volta de la exposició de les doctrines contradites, la qual ens sembla una falsificació completa; es parla, deliciosament però, contra unes coses que ningú nega.

El contradictor diu que no's deuria prescindir del no-jo, de la natura; que la natura té les seves lleis que no's deuren oblidar; que «els veritables poetes no adopten cap forma determinada per la raó de perquè sí», que «adopten aquella que ve bé al tó del llur assumpte, és a dir, a la gamma del ritme provident d'aquelles coses qu'han de cantar.»

Es diria, doncs, que no són del mestre de l'arbitrarisme paraules com les escrites a propòsit d'un article sobre els jardins de Le Nôtre, comentador de que en ells no's prescindís del paisatge de França. Diuen: «Jardins de l'intel·ligència són; obra i arquitectura de santa arbitrarietat. Però ni albir ni intel·ligència, ni res de lo que venerem i prediquem nosaltres com a exaltació de la valor d'home enfront la fatalitat de la natura, pot significar rebutjament de natura. Mes, al contrari, la seva incorporació i utilització, que són maneres de domini.—I justament aquest fet de l'incorporació de lo material entra dins la nostra definició d'Intel·ligència, entra dins la nostra definició d'Albir. Intel·ligència o Seny, no és, per a nosaltres, Raó pura. Albir no és Llibertat pura. Sinó Raó i Llibertat servides per orguens i irònica i estratègicament acomodades a la real estructura d'ells.»

L'arbitrarisme es redueix a prescindir de la natura, a la raó de perquè sí, a una defensa del caprici, capriciosa? Per Deu! aleshores no mereixeria, tal volta, una fervent contradicció! Aquesta d'avui, del delicat prosador, és una voladora sageta disparada contra un punt imaginari.

VELL I NOU.—Revista quinzenal de belles arts sumament interessant per dos conceptes: ens dona a conèixer, en primer lloc, el moviment modern de les arts a Catalunya; i, en segon lloc, ens posa al corrent del mercat d'antiguitats a Barcelona i ens fa conèixer el valor de les mateixes.

El mon de son director, en Roma Jori, és suficient per al bon crèdit de la revista. En ella hi col·labora lo més escollit en la crítica de belles arts a Barcelona.

Es, además, ben editada.

ACTUACIÓ REGIONALISTA.—Francesc Cambó.

A propòsit d'un article de don Gabriel Maura i Gamazo.

En aquest llibret s'exposen punts essencials de la política catalana i espanyola. La importància dels articles del senyor Cambó no cal que la ponderem havent-ne començat, en la nostra revista, la reproducció íntegra. El segon article del senyor Maura i Gamazo és «una completa exposició del punt de vista maurista davant de la actuació del catalanisme».

Es dedueix de la lectura que la separació entre la política conservadora i la vida real espanyola perdura.

L' OFRENA.—Poemes de Josep M.ª López-Picó.—Prometem parlar d'aquesta obra en el número pròxim.

VIDA OLOTINA

REVISTA QUINZENAL NACIONALISTA

Preus de subscripció: OLOT, any 2'50 pessetes.=Fora, any 3'00 pessetes
Número solt 10 cèntims

Anuncis, segons tarifa.

Pagos a la bestreta.

Farmacia i Drogueria

JOAN GARDELUS I FILLS

Agents exclusius per a Olot dels tan recomenats productes de la
Perfumeria Gadalus
i de la
Crema Bella Aurora
i per a la provincia del insuperable
Champagne George Montagne

**Tarifa d'anuncis en la coberta de
Vida Olotina** Administració: Clivillers, núm. 16

Anuncis

Una plana, 8 pessetes.=Mitja plana, 5 pessetes.=Un quart de plana, 3 pessetes.=
Un octau de plana, 1'75 pessetes.=Un setzau de plana, 1 pesseta.

Esqueles mortuories

Plana entera, 10 pessetes.=Mitja plana 6 pessetes.

Encaxos a 5 pessetes

Descomptes

Per 6 insercions, el 10 %.=Per 12, el 25 %.=Per 24, el 50 %.

SERVEIS DE TRANSPORT DE VIATGERS I DE COMUNICACIONS

Ferrocarril d'Olot a Girona					CORREUS	
OLOT. Sortides.	2:32	5:18	11:42	14:38	17:39	(*)
» Arribades.	8:41	12:08	18:27	20:43		
*) Dimenjes i dies festius: Dilluns, fins Amer.						
Serveis de Carruatges i Tartanes			Serveis d'Autos			
Per S. Joan las Abadesas.	S.	1:00	9:30	4:00	15:00	
De » » » »	A	13:30	22:00	13:00	22:00	
Per Figueras.	S.	4:00	14:00	6:30		
De » » » »	A	11:30	19:00	4:30		
Per Banyolas.	S.	2:15		7:00	15:00	
De » » » »	A.	17:45		14:45	21:00	

Sortides. 4:45 11:15 12:30(*) 17:10(*) 21:00(*) 21:45
 Arribades. 12:15 12:30(*) 17:15 18:30(*) 21:00
 CERTIFICATS. Dies de treball, de 9:30 a 11:00-de 17:30 a 19:30
 » festius. de 9:30 a 11:00

(*) A peatons i interior. (*) A interior. (*) Dels estanes. (*) De Sts. Pau. (*) De Camprodon.

TELÉGRAFOS
 (VALLS-ROUS) de 7 a 21, diari.

TELÉFONOS
 INTERURBÀ: (Plaça del Conill). De 8 a 21
 COMARCAL: (Lorenzana.) Servei permanent.

TONI-DIGESTOL BURQUET

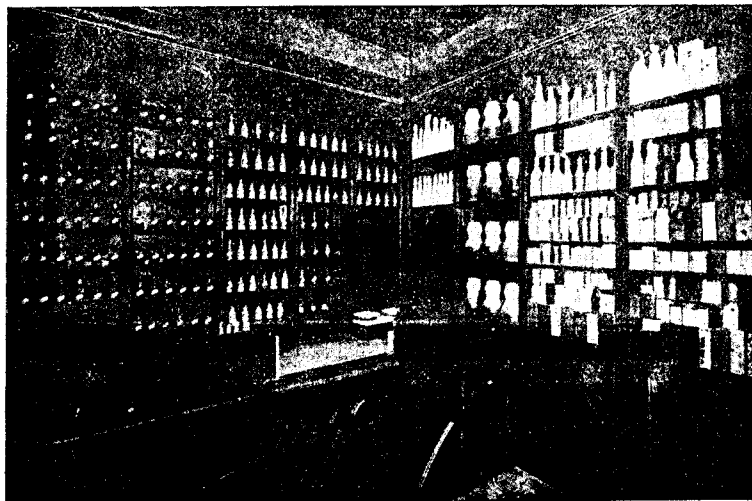
RESTAURACIÓ DEL PAIDOR

A base de ferments gàstrics a l'estat natural, gerololus, condumango, cuassia, simaruba, menyanthes trifoliata i chelidonium majus.

Remei excel·lent i comprovat per a curar les dispepsies, siguin o no de origen nerviós, catarros gàstrics, pesadesa, botiment, vertiges de l'estómac, neurasia gástrica, flatulències, mal gust i mal olor de la boca. Amb el seu us se obtenen incomparables resultats en tota classe de gastralgies (mal de paidor) calma ràpidament el dolor perquè ataca les causes del mal. No conté opi, morfina ni cocaina ni medicaments que puguin produir trastorns en l'organisme.

DIPOSIT

Laboratori i Oficina de Farmacia de Antón Bolós i Vayreda, Sant Rafel 28.

FARMACIA I LABORATORI DANÉS

PLASSA ALFÓNS XII TELEFON XXIII

Despatx de receptes preparades amb tot cuidado — Medicaments moderns d'una puresa absoluta — Herbes medicinals — Especifics nacionals i estrangers — Aigües minerals — Ingestibles — Sueros — Vacuna — Oxigen pur — Articles de goma — Venes de gassa — Faxes ventrals — Braguers — Perfumeria — Anàlisis —

Elixir i polvos dentífrics DANÉS

Grands assortits a preus economics

— de —

LLANES, SEDES I COTONS

Biu Orri

St. Esteve, 12

Camiseria, Corbateria i Genres de punt

Celler Olotí

Passeig de Blay (Firal), 52
 (Devant del Teatre)

Casa recomanada per a
 ; vins de tota confiança ;

Olis, sabons i comestibles de
 ; ; primera qualitat ; ;